

Debata

Testy genetyczne w ubezpieczeniach

W debacie uczestniczą dwie strony: zwolennicy i przeciwnicy wykorzystywania przez ubezpieczycieli wyników testów genetycznych (potencjalnych) klientów. Przed debatą każda ze stron powinna zgromadzić jak najwięcej argumentów wspierających ich stanowisko. Powinna także sprecyzować proponowaną regulację – jakie firmy; w jakich warunkach; do czyich wyników powinny mieć dostęp; w jaki sposób – bezpośrednio, o ile klient dobrowolnie udostępni, o ile lekarz klienta udostępni itd.; z kim mogą się nimi podzielić (innymi firmami – jakimi), krewnymi klienta, lekarzem klienta itd.

What are the questions?

Kluczowym pojęciem, które trzeba gruntownie zrozumieć, jest problem negatywnej selekcji w ubezpieczeniach (przede wszystkim: na życie, zdrowotnych, emerytalnych). Trzeba zatem odwoływać się m.in. do omawianych na zajęciach problemów związanych z negatywną selekcją i sposobów zaradzenia im. Szukając argumentów i przygotowując się do odparcia argumentów drugiej strony należy przy tym wziąć pod uwagę m.in. następujące względy:

- badania genetyczne są kosztowne
- czynniki genetyczne rzadko są jedynymi, doskonałymi predyktorami wystąpienia danego schorzenia
- niektórzy mogą nie chcieć poznać ryzyka padnięcia ofiarą danego schorzenia
- osoba o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia poważnej choroby może stać się *de facto* nieubezpieczalna
- poznanie wyników testów genetycznych może pomóc wybrać właściwy tryb życia, dietę, kurację itd. w celu ograniczenia ryzyk
- dotyczy to nie tylko pacjenta, ale i jego krewnych
- pozyskana przez ubezpieczyciela informacja może trafić do innych podmiotów, dla których będzie cenna, np. banków, zakładów opieki zdrowotnej.

Należy wziąć pod uwagę aspekty efektywnościowe ale także sprawiedliwościowe. Debata nie powinna koncentrować się głównie na obecnym stanie prawnym (Polski czy UE) ani też obecnych możliwościach medycyny w zakresie diagnostyki opartej o badania genetyczne, choć ich znajomość może być pomocna. Powinna raczej mieć charakter ogólny, dotyczyć szerszych pojęć istotnych dla ekonomisty, takich jak asymetria informacji, oszustwa ubezpieczeniowe, dyskryminacja, prywatność itd.

Przydział ról i przygotowania do debaty

Każda z grup – zwolennicy i przeciwnicy – dzieli się na trzy mniej więcej równoliczne podgrupy: Agitatorów, Polemistów i Legislatorów. Zadaniem Agitatorów jest zbudowanie argumentów na poparcie własnej tezy. Zadaniem Polemistów jest przewidzenie argumentów strony przeciwnej i przygotowanie się do zbitcia ich. Zadaniem Legislatorów jest sformułowanie optymalnych (ale zgodnych z ogólną tezą grupy – za lub przeciw wykorzystaniu informacji genetycznych) propozycji regulacji prawnych. Powinni oni także umieć wyjaśnić jak ich propozycja rozwiązuje sygnalizowane problemy. Pomocne będzie tu odwołanie do istniejących rozwiązań prawnych i zebranie danych nt. ich obserwowanych dobrych i złych skutków. Dobór w grupy i podgrupy powinien nastąpić oddolnie; prowadzący będzie interweniować jeśli to się nie uda.

Każda z sześciu podgrup powinna w ciągu kilku tygodni poprzedzających debatę spot(y)kać się i (s)formułować swoje stanowisko. Gdy znajdą argumenty bardziej użyteczne dla innej podgrupy, powinni jej je przekazać, za co mogą zostać docenieni (patrz niżej). Każda z grup powinna wydelegować swojego przedstawiciela, który będzie występować w czasie debaty (ew. więcej niż jednego, ale czas będzie ograniczony). Jeśli przedstawiciel z ważnych względów (np. choroby) nie będzie mógł pojawić się na debacie, obowiązek ten przekazuje kolegom ze swojej podgrupy. W przygotowaniu argumentów niezbędna będzie literatura przedmiotu, np. ta podana pod linkami na końcu tego dokument. Jeśli tak zadecyduje prowadzący zajęcia, poszczególne podgrupy muszą przed debatą przysłać konspekt swojego wystąpienia. Prowadzący decyduje także czy wystąpienia te mają przyjąć postać prezentacji na slajdach.

Poza wspomnianymi, są dwie szczególne role: moderatorów i sekretarzy.

Przebieg debaty

Debatę prowadzi moderator lub moderatorzy, precyzując uprzednio jej zasady, pilnując czasu, przydzielając i odbierając głos, oraz zapewniając, że zgłaszający się do głosu się przedstawia. Prowadzący zajęcia i sekretarze oceniają wystąpienia oraz notują trafne pytania i argumenty padające w czasie debaty z sali.

Proponowany przebieg (moderatorzy mogą go, w porozumieniu z uczestnikami i z wystarczającym wyprzedzeniem, modyfikować):

Agitatorzy zwolenników:	10 minut
Polemiści przeciwników:	5 minut
Głosy z sali w sprawie powyższych stanowisk i krótkie odpowiedzi:	5 minut
Agitatorzy przeciwników:	10 minut
Polemiści zwolenników:	5 minut
Głosy z sali w sprawie powyższych stanowisk i krótkie odpowiedzi:	5 minut

PRZERWA

Legislatorzy zwolenników:	10 minut
Legislatorzy przeciwników:	10 minut

[legislatorzy mogą i powinni dopuścić możliwość modyfikacji swojej propozycji w ostatniej chwili (w przerwie?) w związku z niespodziewanymi argumentami strony przeciwnej.]

Głosy z sali w sprawie powyższych stanowisk i krótkie odpowiedzi: 10 minut

Podsumowanie debaty przez moderatorów, ze wsparciem prowadzącego

Uczestnicy debaty rozdzielają między sobą punkty.

Zasady dystrybucji punktów

Po debacie w obrębie każdej z dwóch grup każdy z Agitatorów (A) rozdziela trzy *punkty grupowe* pomiędzy podgrupy Polemistów (P) i Legislatorów (L) swojej strony. Dozwolone są tylko liczby całkowite, co oznacza, że nie można ich rozdzielić po równo. Analogicznie P rozdzielają trzy punkty między A i L, natomiast L rozdzielają trzy punkty między A i P. Analogicznie w obrębie każdej z podgrup każdy rozdziela pomiędzy pozostałych n członków grupy $n+1$ *punktów indywidualnych*. Ogólną zasadą jest, że nikt nie decyduje o punktach, które sam otrzyma, a jedynie o rozdziale punktów pomiędzy inne osoby, których pracę i wyniki mógł oglądać w czasie przygotowań i samej debaty. Ponadto prowadzący może zarządzić (tajne) głosowanie która ze stron wygrała. Po zajęciach, w porozumieniu z sekretarzami i uwzględniając swoje i ich notatki, oraz wspomniane wyżej punkty grupowe i indywidualne przydziela punktację poszczególnym studentom i ew. ogłasza która ze stron wygrała debatę.

Moderatorom i sekretarzom punkty zależne od ich pracy przyznaje arbitralnie prowadzący.

Linki do literatury

Główny:

<https://www.dropbox.com/sh/s55pk7rx8lyb4/AAAK2Slrh7LvtcVq0WaacTFGa?dl=0>

Inne linki:

<http://m.wyborcza.pl/wyborcza/1,105405,14417303.html>

<https://www.rpo.gov.pl/pl/search/content/genetycznych>

Gorąco zachęcamy do szukania na własną rękę – niespodziewane argumenty trudniej będzie przeciwnikom zbić! Można zacząć np. od poniższych. Proszę zwrócić uwagę, że scholar.google ma przyjazne funkcje „cited by” i „related articles”

https://scholar.google.ch/scholar?hl=en&q=Genetic+information+and+life+insurance&btnG=&as_sdt=1%2C5&as_sdtp=

https://scholar.google.com/scholar?q=genetic+screening+insurance+adverse+selection&hl=pl&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholart&sa=X&ved=0CBsQgQMwAGoVChMIorG_w-eJyAIVQowsCh1aqwre

<https://www.google.com/search?sourceid=chrome-psyapi2&ion=1&espv=2&ie=UTF-8&q=badania%20genetyczne%20ubezpieczenia&oq=badania%20genetyczne%20ubezpieczenia&aqs=chrome..69i57.6511j0j4>